

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK rīkotajā darba grupā

Lauksaimniecības produktu veicināšana

30.– 31. janvārī 2014., Brisele

Izskatāmie jautājumi:

Reformas ES lauksaimniecības produktu veicināšanas pasākumos:

- informācija un diskusijas par Eiropas Komisijas (EK) likumdošanas aktu priekšlikumiem un diskusijas par tālākajiem soļiem;
- ES stratēģija veicināšanas pasākumiem – informācija un diskusijas par darba grupu provizoriskajām atbildēm anketās;

Informācija par 2013.gada novembrī apstiprinātajām programmām;

Sagatavošanās EK darba grupai;

Citi jautājumi.

Kopsavilkums un ieteikumi par būtiskākajiem jautājumiem

Prezentācija par EK viedokli – rīta sesijas 1. daļa:

Viedokļi, kas saskan un ko mēs varam atbalstīt: Jābūt daudz elastīgākiem pret zīmoliem un izcelsmes norādēm, ieviešanas procesa vienkāršošanu, programmu izvērtēšanu. EK deleģēšanas prioritāte - vietējam produktam jātiek izceltam uz pārējo fona, būtiski ir saglabāt iekšējo tirgu katrā valstī, iekšējā atzīšana, vietējās kvalitātes shēmas.

75% no veiktajām aptaujām parāda, ka patērētājiem ļoti būtisks ir iekšējais tirgus.

Nākotnes darbības – ātra rīcība, informācijas un veicināšanas programmas, instrumenti, juridisks pamats un darbība.

Neatbalstītie – nesaskaņotie viedokļi:

Attiecināmie produkti un nozares - zivju produkti, visa pārstrādes procesa lauksaimniecības produkti, spirtotie dzērieni, konditoreja un šokolādes izstrādājumi, tie varētu būt tikai 20% no viesiem produktiem, kas gūst labumu no produktu veicināšanas pasākumiem. Šajā jautājumā darba grupā bija ļoti karstas diskusijas, jo Ziemeļeiropas valstis nav pārliecinātas par izejvielu izcelsmi šokolādes produktiem, bet Dienvideiropas valstis uzstāj, ka viss, kas saistās ar pastu un tml. produktiem ir jālaiž caur šo veicināšanas programmu. Tāpat ir diskusijas par ziediem, jo arī tie ir iekļauti 1. pielikumā 1151. Regulai, bet pārējās valstis nejūtas drošas par to vai Nīderlande nepaņems visu naudu lielajai programmai un valstis, kur nav tik spēcīga ziedu nozare, būs spiesta to likvidēt vispār.

Vienkāršo programmu izvēle paliks dalībvalstu ziņā – pamatojoties uz viņu pieredzi, izvērtējot vai tam ir nozīme vai nē.

Darbības programmas stratēģija:

Būtiski izveidot gan produktu, gan programmu definīcijas, lai saprastu, kas ir ieguvējs un kāda ir atgriezeniskā saite.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Vajadzētu palielināt ES finansējumu jūtīgajām programmām, piemēram, skolas auglim, vienkāršām programmām 75 % finansējums;

Izskan viedokļi arī krīžu vadībai palielināt finansējumu - viedoklis – ja saprotam, ka ir krīze, tad ir jābūt ātrai reakcijai, tātad arī labiem instrumentiem kā to vadīt.

Parlaments grib samazināt uz 20% dalībvalsts līdzfinansējumu (šobrīd 50% ES, līdz 30 DV un PO 20%) . Pret šo viedokli iebilst jaunās dalībvalstis, jo kas vienai valstij ir par daudz, citas šo programmu vispār nevar īstenot, jo nav pietiekoši līdzekļi, kur ņemt līdzfinansējumam naudu.

Viedokļi no citām valstīm: Zviedrija -visām valstīm ir jābūt vienādiem noteikumiem no konkurences viedokļa.

Dānijā un Austrijā nav līdzfinansējuma – izmaksas sedz sektori nevis valsts, un tur ir ekonomiskā interese no publiskā sektora.

Rumānija – nepieciešams lielāks līdzfinansējums (nevis 20% bet 40 %).

Cik valstis tik viedokļi – jaunās dalībvalstis pie mazāka līdzfinansējuma būs nekonkurētspējīgas – jānojauc negodīgas konkurences apstākļi.

Itālija - izmaksas līdz 60% visam projektam.

Lai vienkāršotu to visu, jāsaprot, ko vēlas DV finansēt, iesaistīties vai nē. Finansējums nedrīkst būt oficiāls process ar obligātām iemaksām (Austrija).

Ja mēs skatāmies uz esošo obligāto līdzfinansējumu, tad vairākas valstis tur neredz izvēles un modelēšanas iespējas.

Piedāvājums līdzfinansējumam no 20-30 % no DV.

Parlaments uzskata, ka ir pietiekoši daudz aģentūras, kas var uzraudzīt visas multi-programmas un dalībvalstu pārziņā palikt tikai vienkāršās mazās programmas.

Otrā daļa: Pēcpusdienas sesija

Ja mums ir trīs gadu periods, tad jāprot pieņemt pareizie lēmumi, ko mēs gribam un kurā virzienā doties, vai tā ir kvalitāte, pievienotā vērtība.

Dārzeņu shēmas - itāļi grib ieviest olīvu eļļas programmu skolās, un uzskata, ka tā kopā ar dārzeņiem būtu ļoti laba programma.

Izskan viedoklis mazināt vienu vai otru programmu - es iebilstu, jo Latvijā ļoti labi strādā augļu programma, bet nestrādā tik labi piena programma. Kā ideja izskan programmu eksports – uz citu valsti no tām valstīm, kur augļu vai piena programma strādā ļoti labi (LV varētu eksportēt augļa programmu uz Zviedriju vai Somiju)

Komisijas stratēģija, ka līdz šim veicināšanas programmas ir strādājušas uz iekšējo tirgu, vietējo produktu, tad tagad galvenajai virzībai ir jābūt uz ārējo tirgu apgūšanu – dalība izstādēs, tirdzniecības misijās, ES kopējas vizītēs un delegācijās ar dažādu valstu uzņēmējiem.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Apstiprinātās veicināšanas programmas 2013. gada novembris, 17 mlj.eur. Augļi, dārzeni, medus, putnu gaļa. Mērķa tirgus Krievija, ASV, Japāna, Koreja, Montenegro, Norvēģija.

Augsta līmeņa tikšanās ar šim valstīm un daudzpusējie līgumi-Japāna, Dienvidkoreja.

Neskaidri ir jautājumi par finansējumu biļetēm un dzīvošanai, jo šobrīd tiek segti izdevumi par stendu.

Rumānijai ir sava programma PDO, PGI, un mēs jau sastopamies ar problēmām, kā jālieto izvēles pieeja, jo nav īsti skaidrs pēc kā sertificēt.

Kritērijiem ir jābūt skaidriem pilnīgi visiem, kā strādā shēmās, kā strādā citas valstis, arī godīgas konkurences noteikumi. Komisijai tas būtu jāiekļauj savā darbā par noteikumu skaidrojumiem.

Par sagatavošanos 31. Janvāra diskusijai EK:

Stratēģija, darba programma, nepieciešamas aktivitātes nacionālajā līmenī un vietējā produkta virzībai.

Nepieciešams tehniskais atbalsts un arī informācija platformas veidošanai. Bet pirms to organizējam, ir jānāk kopā pašiem un jādalās Labās prakses piemēriem, lai varētu virzīties tālāk.

Mums ir jānosprauž mērķi nākošajiem diviem gadiem par to, ko mēs gribam redzēt katrā valstī, un **katrai nozarei jau būtu jābūt gatavam plānam**, kāda būs produktu veicināšanas programma 2015. un 2016. gadā.

Izmaiņas darba grupās, kas plānotas tuvākajā laikā, lai ekonomētu līdzekļus.

Ir plānots veikt izvērtējumu darba grupu efektivitātei un nepieciešamībai. Arī dalībvalstu līmenī ir jāveic darba grupu novērtējums un jāsniedz viedoklis, kuras atstāt un kuras var noslēgt (ja kāds jautājums ir atrisināts). Savukārt par darba grupām, kas ir būtiskas un aktuālas ir jāsniedz viedoklis un jācenšas pierādīt to nozīmīgums.

Eiropas Komisijas darba grupa 31. Janvāris

Atskats uz iepriekšējo tikšanās reižu rezultātiem un izvirzītajām tēmām

EK uzsvars par veicināšanas politiku ir vērsts uz zīmoliem un tirdzniecības markām, dažādām inovācijām, datu apmaiņas platformām, prezentācijām, TV pārraidēm, pilsētu un tml. pasākumiem, kā arī ir atvērti diskusijai par cenu platformu veidošanu. Kā problēmas tiek uzsvērtas sīva konkurence pasaulē ar ES ražotiem produktiem; palielināts cenu spiediens no tirgotājiem; izpratnes trūkums par kvalitāti lauksaimniecības produktiem, jo tikai 14% ir atzīti shēmās PDO, PGI.

Veicināšanas programmās pietrūkst uzsvars uz produktu pievienoto vērtību, norādes uz sektoru vajadzībām; būtu nepieciešama lielāka efektivitāte, skaidrākas prioritātes; jāpalielina veicināšanas kampaņu apjoms trešajās valstīs.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Neskaidri ir pārstrādāto produktu iekļaušanas veicināšanas nosacījumi - vai iekļaut šokolādi, alu, vīna - ogu dzērienus, pastu, konfektes, izstrādājumus no augu ekstraktiem, un tml.

Tāpat EK ir gatava noņemt DV līdzfinansējumu un finansēt (60%) tikai lielos projektus, bet dalībvalstis varēs attīstīt vietēja mēroga projektus.

No finansēšanas tiks izslēgti konkrēti vietējie produkti, bet drīkstēs parādīties ražotājfirmas vārds, lai būtu interese privātā sektora finansējumam. (Itāļu programma „Dzer pienu” nenozīmē dzert tikai Itāļu pienu), tas pats attiecas uz ziediem. Atslēgas vārdiem ir jābūt – uzticies kvalitātei, Garša no Eiropas (Taste from Europe; Enjoy it's from Europa) Tekstos var iekļaut arī domu –ražots ar gādību (par pārtiku, kvalitāti, par cilvēkiem). Teksti-reklāmas saukļi tiek apstiprināti tikai angļu valodā, bet pārējā informācija var būt arī tās valsts valodā, kurā tā tiek piedāvāta.

Multi-programmas tiek piedāvātas no 70 tūkstošiem līdz 8 miljoniem, lielākais projekts EXPO Milano.

Par visiem šiem diskusiju jautājumiem tiks rīkotas divas steidzīgās viedokļu saskaņošanas, pirmā līdz 10. Februārim, bet otrā līdz atkārtotam ziņojumam Eiropas Komisijai 17. Februārī. Nākošā darba grupa paredzēta jūlija sākumā.

Eiropas Komisijas darba grupas kopsavilkums

Latvijai vajadzētu atbalstīt, ka Veicināšanas programmām tiek atstāts 20% DV līdzfinansējums (60% ES un 20% DV); ņemot vērā, ka mazajās dalībvalstīs ir problemātiski iziet uz lielajām programmām, tad DV ir jāatstāj izvēle, kuras finansēt un uzraudzīt pašai DV, un kuras uzticēt ES aģentūrām.

Attiecībā par krīžu vadības mehānismiem, ir jāvar ātri pieņemt lēmumus un kopējais finansējums, lai stabilizētu tirgu un atjaunotu pircēju uzticību, būtu jābūt iespējai pat līdz 100% atbalsta intensitātei (bet ne mazāk par 75%).

Latvijai būtu jāatbalsta priekšlikumi, kas ietverti ziņojumā par veicināšanas programmām attiecībā uz trešo valstu tirgiem, bet jāuztur viedoklis, ka vienlīdz svarīgs ir arī iekšējais tirgus un jāturpina veicināt īso piegāžu ķēžu produkti – kā vietējās kvalitātes shēmas un produkts no savas saimniecības.

Latvijai jāatbalsta skolas augļa finansējuma palielinājums, bet produktu cenu jāļauj noteikt katrai dalībvalstij atsevišķi, jo ir arī ļoti dažādi produkti. Apvienošana abām programmām ir pieļaujama tikai (auglis un piens) administrēšanas līmenī, bet piegādes un ražošanas apvienošana nav iespējama.

Lai viedokļus varētu apkopot, nozarēm ir jāiesniedz precīzi piemēri par darbībām, kādas vajadzētu iekļaut nākošo divu gadu veicināšanas programmās. Mani priekšlikumi, ka liela apjoma kampaņas varētu būt Zaļās karotītes produktu virzībai, dalībai starptautiskajās izstādēs, dārzeņu un augļu lietošanas apjoma veicināšanas programmai (ar uzsvāru uz vietējo produktu); kā arī veselīgas pārtikas veicināšanas programmai.

Edīte Strazdiņa

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.